

АЛҒЫ СӨЗ

Оқу құралында тарихи білімнің ғылыми пән ретінде қалыптасуы мен даму эволюциясы сипатталған. Оқырмандар тарихи дамуға қатысты өткенді тану мен қабылдаудың әртүрлі формаларымен танысады. Сонымен қатар қоғамда тарихтың алатын орны туралы қазіргі пікірталастар мен тарихи ой тарихының өзекті мәселелерін жан-жақты зерделеп, тарихи жазбаның түрлі формаларының ерекшеліктері, зерттеу жүргізу ұстанымдарының пайда болуы, таралуы және ауысуы, тарихтың академиялық ғылым ретінде қалыптасуы мен даму жолдары жөнінде мол мағлұмат алады.

Бүгінгі таңда тарихнама тарихының пәні, тарихи-тарихнамалық талдау моделі мен пәннің мәртебесі туралы көзқарастар айтарлықтай өзгерді. Проблема-лық тарихнама кейінге ығыстырылып, тарихи білімнің әлеуметтік-мәдени бағыттағы қызметі мен өзгерістерін зерттеуге баса назар аударылды. Оқу құралы қоғамның дамуы барысында мәдени және әлеуметтік ұйымдастыру түрлерінің негізгі ерекшеліктерімен байланыста бола отырып, өткенді тану формасының қалай өзгергенін көрсетеді.

Оқу құралы ежелгі өркениеттер мәдениетінің түп негізінен бастап қазіргі күнге дейінгі (XX–XXI) тарихи білімнің дамуын сипаттайтын тоғыз тараудан тұрады. Тарихтың өзге де білім салаларымен қарым-қатынасына, тарихи дамудың кең таралған концептуалдық модельдеріне, тарихи деректерді талдау принциптеріне, тарихтың әлеуметтік қызметіне, тарихи білімнің ерекшеліктеріне назар аударылады.

Оқу құралында ұсынылған эмпирикалық материалдарды, ғылыми-тарихнамалық талдау әдістерін, негізгі ұғымдарын, категорияларын, өткен дәуір мен қазіргі кезеңнің алдыңғы қатарлы тарихшыларының айрықша тұжырымдары мен әдіснамалық принциптерін меңгеру зерттеу әдістері мен оның нәтижелерін бағалауға қатысты болашақ тарихшылардың сыни тұрғыдан ойлау жүйесі мен кәсіби этикасын қалыптастыруға мүмкіндік береді.

Пәнді зерделеу нәтижесінде студент тарихи ойдың түрлі бағыттарына, тарихи зерттеулердің алуан түрлі мәселелері мен модельдерін түсіне білуге; тарихи білімнің әртүрлі саласындағы теориялық және әдіснамалық мәселелер төңірегіндегі пікірталастарды талдай білуге; эвристикалық әрі түсіндірмелік әлеуетті, дәлелдік негізді, дәлелдеме жүйесін салыстыру мен өзара бәсеке жолындағы тарихи тұжырымдардың ғылымға қосқан үлесіне баға бере алуға; нақтылы-тарихи және теориялық-әдіснамалық мәселелер төңірегіндегі талқылауларда өзінің ұстанымын қалыптастыра білу мен оны негіздей алуға тиісті.